

ÇOCUK GELİŞİMİNDE YÖNETİM VE GİRİŞİMCİLİK

Yönetimin Tanımı ve Yönetimle İlişkili Kavramlar

Dr. Taşkın Taştepe

Yönetim

İnsanlığın varlığı ile birlikte yaşamsal amaçların gerçekleştirilmesi örgütlenmeye ihtiyacı zorunlu hale getirmiştir. Bu zorunlu ihtiyaç yönetim, yöneten ve yönetilen kavramlarını ortaya çıkarmıştır.

İnsanların daha örgütlü bir toplum içerisinde yaşama arzusu, diğer insanlarla olan işbirliği ve amaç birliği yönetim olgusunun önemini artırmıştır.

Dr. Taşkın Taştepe

Yönetim

Yönetimde belirli amaçları gerçekleştirmek için tüm kaynakların doğru bir şekilde insanlar tarafından kullanılmasını sağlamak vardır. İnsanları doğru yönlendirmek, doğru araç ve gereçleri kullanmaktır.

Dr. Taşkın Taştepe

Yönetim

Belirli bir takım amaçlara ulaşmak için başta insanlar olmak üzere parasal kaynakları, donanımı, demirbaşları, hammaddeleri, yardımcı malzemeleri ve zamanı birbiriyle uyumlu, verimli ve etkin kullanabilecek kararlar alma ve uygulama süreçlerinin toplamıdır.

Dr. Taşkın Taştepe

Yönetim

Birden fazla insanın belli bir sorun, belli bir amaç için birlikte çalışması durumunda oluşan süreçtir.

Amaçların etkili ve verimli bir biçimde gerçekleştirilmesi için bir insan grubunda işbirliği ve eşgüdümleme sağlamaya yönelik olarak sürdürülen çalışmaların tümüdür.

Dr. Taşkın Taştepe

Yönetim

Hayatımızın her alanında yönetim bulunmaktadır.

- ❖ Okulda öğretmenlerin öğrencileri yönlendirmeleri, onlara liderlik etmeleri ve sosyalleşmelerini sağlamaları yönetime örnektir. Bu tür yönetimde üretim faaliyeti yoktur ama bir amaç doğrultusunda yapılan faaliyetler yer alır. Maddi araç ve gereçler olmasa bile, belirli faaliyetleri yapmak ve amaçlara ulaşmak için insan unsurunun bulunması yeterlidir.

Dr. Taşkın Taştepe

Yönetimin Amacı

Yönetimin temel amacı, örgütsel amaçları gerçekleştirmektir. Örgütsel amaçların etkin bir şekilde gerçekleştirilmesi de yönetim ile sağlanır (Genç, 2007):

- ❖ *Düzen amacı:* Örgütte çalışanların, örgütte istenen sonuçlara ulaşılması için gerekli davranışları göstermeleridir.
- ❖ *Kültürel amaçlar:* Her örgütün kendine göre bir kültürü bulunur. Bu kültür örgüt çalışanlarına uygun olmalı ve onları temsil etmelidir.
- ❖ *Ekonomik amaçlar:* Örgütün kurulma nedeni finansal kazançtır yani kar sağlamaktır.

Dr. Taşkın Taştepe

Yönetimin Özellikleri

- ❖ *Amaç Özelliği:* Örgütün hayatını sürdürebilmesi için bir amacı olmalıdır. Ancak bu amaç, tüm örgüt üyeleri tarafından benimsenmiş olmalı ve belirlenmiş olmalıdır. Yönetimin tanımında da yer aldığı gibi, belli bir amaca ulaşma vardır.
- ❖ *İşbölümü:* Örgütte amaç belirlendikten sonra, bu amacı gerçekleştirmek için örgüt çalışanları arasında seçimler yapılır. Bu seçimler yapılırken amacı gerçekleştirebilmek için yapılması gereken işleri en iyi yapabilecek çalışanlara göre bölümlendirme gerekir. İşler çeşitli parçalara ayrılır ve o işlere göre işinde uzman kişiler seçilir.
- ❖ *Yaratıcılık:* Yönetim çalışanları yöneltme faaliyetini içerir. Bu faaliyeti gerçekleştiren, yönetici çalışanlarını motive etmelidir. Bu sayede çalışanların yaratıcılıkları ortaya çıkacak ve işte başarılı, verimli olacaklardır.

Dr. Taşkın Taştepe

Yönetimin Özellikleri

- ❖ *Hiyerarşi Özelliği:* Yönetimde, yöneten amaçları yerine getirecek kişileri yönlendiren ve yönetilenler, amaçları gerçekleştirmek için çalışanlar vardır. Yöneten, yönetilenlerin üstündedir. Başka bir deyişle, yönetimde as-üst ilişkisi, hiyerarşisi bulunur.
- ❖ *Demokratik Özellik:* Yönetimde, önemli olan özellik araç gereç olmadan da çalışanlar aracılığıyla amacı gerçekleştirebilmektir. Ancak amaç gerçekleştirilirken, karar almada, uygulamada, kontrolde de çalışanları sürece katmayı gerektirir. Yönetimde birlikte çalışma sağlanması önemlidir.
- ❖ *Grup Özelliği:* Yönetim iki veya daha fazla kişinin faaliyetlerini içerir. Bu yüzden yönetim bir grup faaliyetidir.
- ❖ *İletişim Özelliği:* Örgütte yöneticinin hem çalışanlarıyla hem üst yönetimle, hem çalışanların çalışanlarla, iletişiminin olması gereklidir. İletişimin olduğu yönetimde, tüm örgüt çalışanları birbirlerini tanır, sorunları daha iyi çözer ve örgüte bağlılıkları fazla olur.

Dr. Taşkın Taştepe

Örgüt

İnsanların belirli bir amaç veya hedefi gerçekleştirmek için iki ya da daha fazla kişi ile bir araya gelerek organize olmalarıdır (bilinçli ve planlı bir şekilde).

❖ Örgüt, yönetim ile bağlantılı olan ve yönetim ile anlam bulan bir kavramdır.

Dr. Taşkın Taştepe

Örgüt

Karakteristik Özellikleri

- ❖ Gerçekleştirilmek üzere ortaya konulmuş amaçlar
- ❖ Bu amaçları gerçekleştirecek ortamın oluşturulması (örgütsel yapı)
- ❖ Örgütsel yapı içerisinde amaçları gerçekleştirecek insan topluluğu

İş ve Meslek

Meslek: Genellikle ileri düzey bir eğitim ve öğretim gerektiren bilgi birikimi ve beceri düzeyine bağlı olarak bireyin kazandığı unvanın adıdır.

İş: Düzenli para ödenen pozisyon, bir sonuç elde etmek, herhangi bir şey ortaya koymak için güç harcayarak yapılan etkinlik ve çalışma veya bireylerin genellikle herhangi bir maddi karşılık için yerine getirdikleri fiziksel ve zihinsel çabadır.

Dr. Taşkın Taştepe

Girişimci (Müteşebbis)

Emek, sermaye ve doğal kaynakları bir araya getirip birleştiren kimsedir. Kar elde etmek amacı ile, belli bir risk taşıyan, başkalarının ihtiyacını karşılamak üzere mal ve hizmet üretmek için üretim faktörlerinin elde edilmesi ve birleştirilmesi imkanlarını sağlayan kişidir.

Dr. Taşkın Taştepe

Girişimci (Müteşebbis)

Girişimci işletme kurmakla önemli bir riski üstlenmektedir. Bu da işletme kurmak için koymuş olduğu sermayeyi başarısızlık hâlinde kaybetme riskidir. Ancak bu riskin karşılığında girişimcinin riske göre daha yüksek olan maddi veya manevi kazanç beklentisi vardır.

Dr. Taşkin Taştepe

Girişimci (Müteşebbis)

İşletme büyüyüp geliştikçe üretim faktörleri sahibi ile yönetici birbirinden ayrılmaktadır.

- ❖ Yönetici, kar ve riski başkalarına ait olmak üzere, üretim faktörlerinin bilinçli ve sistemli olarak birleştirilmesini sağlayan ve bunları belli bir ihtiyacı karşılamak amacına yönelten kişi olmaktadır.

Dr. Taşkın Taştepe

Yönetici

Bir grup insanı belirli amaçlara ulaştırmak için uyumlu ve takım ruhu içinde çalıştıran insandır. Ancak yönetici sadece bir grup insanı yönlendiren, çalıştıran değil, ayrıca çalıştığı yerin maddi kaynaklarını ve üretim faktörlerini yönlendiren kişidir.

Dr. Taşkın Taştepe

Yönetici

Örgütün başarısı örgütsel amaçların gerçekleşmesiyle olur. Yönetici örgütsel başarıyı sağlayabilmek içinde örgüt çalışanlarının örgüte bağlılığını, yaptıkları işi sevmelerini sağlamaya ve ilişkilerini dengelemeye çalışır. Yöneticinin bunları gerçekleştirebilmesi için bazı özel bilgi ve becerilerinin olması gerekir.

- ❖ Bu bilgi ve beceriler, alt düzey çalışanları motive edebilme, örgüte bağlılıklarını arttırabilme, sorunsuz iletişim kurabilme, altında çalışanları çok iyi tanıma, onların yeteneklerini, becerilerini bilme ve yetenek-becerilerine göre örgütte yer alan işlere yönlendirmedir. Bunların yanı sıra, yöneticilerin çalışanlarının güvenini kazanabilecek bir yapıya sahip olan, saygı gören, değişimlere açık, değişimi destekleyen ve liderlik vasıflarına sahip olması gerekir.

Dr. Taşkın Taştepe

Yönetici

Yönetici sadece örgüt içinde çalışanların veya kullanılan araç ve gereçlerin uyumunu dikkate almaz ayrıca örgütün faaliyette bulunduğu yakın çevre ve genel çevre koşullarını da dikkate alır.

- ❖ Yakın çevre ve genel çevre koşullarını dikkate almasının sebebiyse, bu çevrelerde meydana gelebilecek bir değişimin ya da sıkıntının yöneticinin örgütünü etkilemesine yol açacaktır. Bu yüzden yönetici, hedeflere ulaşmak için hem örgüt içi hem örgüt dışı koşullarını birbirlerine uyumlaştırmalıdır.

Dr. Taşkın Taştepe

Lider

Lider kendi belirlediği amaç ve hedeflere ulaşmak için izleyicilerini etkileyen ve kendi isteği doğrultusunda harekete sevk edebilen kişidir.

❖ Yöneticiler ise, önceden belirlenmiş amaç ve hedefleri gerçekleştirmek için izleyicilerini ya da çalışanları sevk ve idare etmektedir.

Dr. Taşkın Taştepe

Kaynaklar

- ❖ *Arıkboğa, Ş. (t.y.). Yönetim ve organizasyon. İstanbul: İstanbul Üniversitesi.*
- ❖ *Efil, İ. (2015). İşletmelerde yönetim ve organizasyon. Bursa: Dora.*
- ❖ *Paşaoğlu, D. (2013). Yönetim ve yöneticilik. C. Koparal ve İ. Özalp (Ed.), Yönetim ve organizasyon (s. 2-21). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.*
- ❖ *Topaloğlu, M. ve Koç, H. (2017). Yönetim ve organizasyon: Kavramlar-teoriler-yaklaşımlar. Ankara: Seçkin.*

ÇOCUK GELİŞİMİNDE YÖNETİM VE GİRİŞİMCİLİK

Yönetimin Tanımı ve Yönetimle İlişkili Kavramlar

Dr. Taşkın Taştepe